

Avance

KUORTANEEN KUNNALLE

1. ASIA

Hankintaoikaisuvaatimus Kuortaneen kunnan sivistyslautakunnan 1.4.2026 tekemistä hankintapäätöksistä koskien koulukuljetusten ja joukkoliikenteen palveluiden yhteiskilpailutuksen hankintaa / Osa-alue 2, kohteet 32–38

2. ASIANOSAISTIEDOT

Oikaisuvaatimuksen esittäjä

Härmän Liikenne Oy
y-tunnus: 0472209-4
Knuuttilanraitti 10
62300 Härmä

Asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Asko Lindqvist, asianajaja, VT Johanna Salo
Avance Asianajotoimisto Oy
Mannerheimintie 20 A, 00100 Helsinki
Puh: +358 40 551 8969 / +358 50 339 4427
Sähköposti: asko.lindqvist@avance.com /
johanna.salo@avance.com

Hankintayksikön yhteystiedot

Kuortaneen kunnan sivistyslautakunta
Keskustie 52
63100 Kuortane
Sähköposti: kirjaamo@kuortane.fi
Puh: +358 (0)6 2525 2000 (vaihde)

Valittu tarjoaja

Peuran Liikenne Ky
y-tunnus: 0678621-9
Multiantie 20
63800 Soini

SISÄLLYSLUETTELO

1.	ASIA	1
2.	ASIANOSAISTIEDOT	1
3.	HANKINTAOIKAISUVAATIMUS	4
4.	PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO JA VALITUS MARKKINAOIKEUDELLE	4
5.	PERUSTEET	5
5.1	Peuran Liikenne ei täytä tarjouspyynnössä edellytetyjä soveltuvuusvaatimuksia	5
5.1.1	Peuran Liikenne ei täytä työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimuksen noudattamiseen liittyviä vaatimuksia, ja hankintayksikkö on sallinut tarjoajalle tarjouksen lainvastaisen jälkikäteisen parantamisen	5
5.1.2	Peuran Liikenteen luottoluokitus ei ole vertailukelpoinen muiden tarjoajien kanssa, ja hankintayksikön menettely asettaa tarjoajat keskenään epätasa-arvoiseen asemaan	8
5.2	Peuran Liikenne olisi tullut poissulkea tarjouskilpailusta hankintalain 81 §:n nojalla	9
5.3	Peuran Liikenteen tarjous on tarjouspyynnön vastainen	11
5.4	Hankintayksikkö on arvioinut voittaneen tarjoajan liikesalaisuuksia virheellisesti ja loukannut oikaisuvaatimuksen esittäjän tiedonsaantioikeutta	11
5.5	Hankintayksikkö ei ole osoittanut, että arvonta olisi suoritettu hankintalain edellyttämällä tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla	13
6.	YHTEENVETO	14
7.	LIIKESALAISUUDET	15
8.	PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUKSET	15

3. HANKINTAOIKAISUVAATIMUS

Kuortaneen kunnan (jäljempänä ”**hankintayksikkö**”) sivistyslautakunta on 1.4.2026 tehnyt alla luetellut hankintapäätökset koskien joukkoliikenteen palveluiden ja koulukuljetusten yhteiskilpailutuksen hankintaa. Päätöksissä on ollut kyse Kuortaneen kunnan koulukuljetusten järjestämisestä hankinnan osa-alueen 2, kohteiden 32–38 mukaisilla reiteillä:

- Sivla 01.04.2026 § 36, 141/08.01.01.00/2026, kohde 32 Löyä – Yhteiskoulu – Alvarin koulu;
- Sivla 01.04.2026 § 37, 142/08.01.01.00/2026, kohde 33 Ahvenlammintie – Yhteiskoulu – Alvarin koulu (Kaarangan reitti);
- Sivla 01.04.2026 § 38, 143/08.01.01.00/2026, kohde 34 Haapamäentie – Ruonan koulu – Yhteiskoulu – Alvarin koulu;
- Sivla 01.04.2026 § 39, 144/08.01.01.00/2026, kohde 35 Ruismäki – Alvarin koulu;
- Sivla 01.04.2026 § 40, 145/08.01.01.00/2026, kohde 36 Hynnin ja Takaluomantien suunta – Ylijoen koulu – Yhteiskoulu – Alvarin koulu;
- Sivla 01.04.2026 § 41, 146/08.01.01.00/2026, kohde 37 Länsirannan reitti; ja
- Sivla 01.04.2026 § 42, 147/08.01.01.00/2026, kohde 38 Salmen reitti.

Lisäksi hankintayksikkö on tehnyt erillisen päätöksen Sivla 01.04.2026 § 35 140/08.01.01.00/2026 tarjousten käsittelyyn liittyen.

Hankintayksikkö on oikaisuvaatimuksen kohteena olevilla hankintapäätöksillä valinnut jokaisen edellä mainitun kohteen palveluntuottajaksi Peuran Liikenne Ky:n (jäljempänä ”**Peuran Liikenne**”).

Härmän Liikenne Oy (jäljempänä ”**Härmän Liikenne**” tai ”**oikaisuvaatimuksen esittäjä**”) vaatii, että hankintayksikkö (i) poistaa virheelliset hankintapäätöksensä; (ii) hylkää Peuran Liikenteen tarjoukset tarjouspyyntöä vastaamattomina; (iii) sulkee Peuran Liikenteen tarjouskilpailun ulkopuolelle soveltuvuusvaatimusten täyttymättä jättämisen johdosta ja (iv) ratkaisee asian uudelleen. Oikaisuvaatimuksen kohteena olevat päätökset perustuvat julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016; jäljempänä ”**hankintalaki**”) soveltamisessa tapahtuneisiin olennaisiin virheisiin. Hankintaoikaisuvaatimuksen tarkemmat perusteet esitetään jäljempänä kohdassa 5.

4. PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO JA VALITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevat päätökset on tehty 1.4.2026, ja oikaisuvaatimuksen esittäjä on saanut päätökset sähköisesti tiedoksi 7.4.2026 ja 8.4.2026. Hankintaoikaisuvaatimuksen määräaika päättyy näin ollen aikaisintaan 21.4.2026. Hankintaoikaisuvaatimus on siten tehty määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen esittäjä saattaa hankintayksikön tietoon, että se tulee määräajan puitteissa jättämään myös asiaa koskevan hankintavalituksen markkinaoikeudelle.

5. PERUSTEET

5.1 Peuran Liikenne ei täytä tarjouspyynnössä edellytetyjä soveltuvuusvaatimuksia

5.1.1 Peuran Liikenne ei täytä työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimuksen noudattamiseen liittyviä vaatimuksia, ja hankintayksikkö on sallinut tarjoajalle tarjouksen lainvastaisen jälkikäteisen parantamisen

Tarjouspyynnössä on edellytetty muun ohella yleisenä soveltuvuusvaatimuksena, että tarjoaja huolehtii työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimusten noudattamisesta.

Oikaisuvaatimuksen esittäjän tietojen mukaan Alavuden kaupunki hankinnan koordinaattorina on 15.2.2026 päättyneen tarjousajan jälkeen 3.3.2026 lähestynyt Peuran Liikennettä sähköpostitse tarjouksen täsmennyspyynnöllä¹ ja 7.3.2026 vielä erikseen muistuttanut Peuran Liikennettä täsmennyspyynnön määräajasta, joka päättyi samana päivänä klo 23:59. Hyvin pian vastauksen toimittamisen jälkeen 7.3.2026 hankintayksikön edustaja on kuitannut vastauksen ja todennut tässä oikaisuvaatimuksessa jäljempänä esitetyistä syistä virheellisesti, että "[v]astauksenne sisältö myös osoittaa, että Peuran Liikenne Ky:n tarjous, puheena olevaan hankinnan kilpailutukseen, on tarjouspyynnön mukainen."² Hankintayksikkö on vedonnut kyseiseen täsmennyspyyntöön ja Peuran Liikenteen vastaukseen hankintapäätöksissään.

Peuran Liikenteen vastauksen mukaan "[t]ilaaaja on 3.3.2026 toimitetussa täsmennyspyynnössä pyytänyt tarjoajaa eli Peuran Liikenne Ky:tä toimittamaan tiedot siitä, miten 1) Peuran Liikenne Ky on korjannut toiminnassaan havaitut puutteet sekä miten 2) Peuran Liikenne Ky on aloittanut noudattamaan Aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualueen antamia toimintaohjeita. Täsmennyspyynnössä on viitattu tarjouspyynnön ehtoihin, joissa mainitaan: "Tarjoaja huolehtii työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimusten noudattamisesta." Täsmennyspyynnön mukaan Aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualue on tarkastanut Peuran Liikenne Ky:n toimintaa, ja toiminnassa on havaittu sellaisia puutteita työnantajavelvoitteiden osalta, jotka ovat mahdollisesti tarjouspyynnön ehtojen vastaisia. Täsmennyspyynnössä mainitaan, että Peuran Liikenne Ky on tarjouksen jättäessään sitoutunut täyttämään tarjouspyynnön ehdot, ja että tarjouksessa olisi näin ollen ristiriita." (s. 1–2)

Oikaisuvaatimuksen esittäjän käsityksen mukaan Alavuden kaupungin koordinoiman täsmennyspyynnön taustalla on Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen 30.10.2025 toteuttama työsuojelutarkastus Peuran Liikenteessä, josta on laadittu 9.12.2025 päivätty tarkastuskertomus (liite 1). Tarkastuskertomuksen mukaan Peuran Liikenteen toiminnassa on havaittu lukuisia vakavia epäkohtia, joista merkittävimpiin lukeutuvat useat virheet ja puutteet lakisääteisessä työaikakirjanpidossa, työsuojelutoiminnassa, yleissitovan työehtosopimuksen mukaisen palkan maksamisessa ja ehtojen noudattamisessa sekä ajopiirturin käytössä. Tarkastuskertomuksessa kuvatut puutteet ja epäkohdat ovat sisällöltään riidattomat. Tarkastuskertomuksessa on erikseen todettu, että "[t]arkastus ei ole kattanut kaikkia työpaikan toimintoja, joten työpaikalle on voinut jäädä puutteita tai epäkohtia, joita tarkastaja ei ole

¹ Hankintayksikön täsmennyspyynnön on laatinut ja toimittanut Novice Oy:n konsultti Antti Savola.

² Oikaisuvaatimuksen esittäjä on saanut Alavuden kaupungilta ja Kuortaneen kunnalta tiedoksi sisällöltään vastaavat voittaneen tarjoajan tarjoukset liitteineen.

havainnut.” (s. 3). Todetut epäkohdat edustavat siten mahdollisesti vain osaa Peuran Liikenteen toiminnassa esiintyvistä puutteista.³

Peuran Liikenne on 7.3.2026 päivytyssä vastauksessaan Alavuden kaupungille väittänyt toteuttaneensa kaikki ne konkreettiset toimenpiteet, joilla ”*on varmistettu työsuojelutarkastuksen perusteella 9.12.2025 annettujen toimintaohjeiden noudattaminen*” (s. 2). Peuran Liikenne on niin ikään esittänyt huolehtivansa työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimusten noudattamisesta ja katsonut, ettei sen tarjouksessa ole ristiriitaa. Peuran Liikenteen mukaan kyseessä ovat olleet yksittäiset, tekniset ja vähäiset puutteet ja epäkohdat, joista aiheutuva vaara tai haitta ei ole vähäistä suurempi.

Peuran Liikenteen väite tehdyistä korjaustoimenpiteistä on virheellinen. Yhtiö on vastauksessaan yksilöinyt toimenpiteitä, joihin se on väitetysti ryhtynyt tarkastuskertomuksessa kuvattujen lukuisten puutteiden ja epäkohtien korjaamiseksi. Ratkaisevaa on kuitenkin, että vastauksen ja siihen oheistettujen liitteiden perusteella ainakin osaan tarkastuskertomuksessa vaadituista korjaustoimenpiteistä on ryhdytty *vasta sen jälkeen*, kun Peuran Liikenne on jättänyt riidanalaisia hankintaa koskevan tarjouksensa, ja osaan *vasta sen jälkeen*, kun Alavuden kaupunki on 3.3.2026 pyytänyt Peuran Liikennettä täsmentämään tarjoustaan. Vastauksesta käy niin ikään yksiselitteisesti ilmi, että osa tarkastuskertomuksessa yksilöidyistä korjaustoimenpiteistä, kuten kuljettajien koulutus, on ollut tarkoitus toteuttaa vasta tulevaisuudessa.⁴ Tämä osoittaa kiistattomasti, ettei Peuran Liikenne ole tarjouksen jättöhetkellä täyttänyt tarjouspyynnössä edellytetyjä soveltuvuusvaatimuksia.

- Tarkastuskertomuksessa on todettu, että työpaikalla ei ole ollut lakisääteistä työsuojelutoimikuntaa. Peuran Liikenteen vastauksen mukaan se on 11.2.2026 tehnyt henkilöstölle aloitteen työsuojelutoimikunnan perustamisesta. Työsuojelutoimikunnan perustamiskokous on kuitenkin järjestetty vasta 5.3.2026, eli lähes kolme viikkoa tarjousajan päättymisen jälkeen.
- Tarkastuskertomuksessa on todettu, että yhdelle työntekijälle ei ole annettu työnteon ehtoja kirjallisena työsopimuslain edellyttämällä tavalla. Peuran Liikenteen vastauksen mukaan kirjallinen työsopimus kyseisen työntekijän kanssa on solmittu vasta 4.3.2026, eli niin ikään tarjousajan päättymisen jälkeen.
- Tarkastuskertomuksen mukaan ajopiirturin käyttöön on liittynyt useita epäkohtia, ja työnantajan on varmistettava asianmukaisen koulutuksen ja ohjeistuksen antaminen sekä tarkastusten tekeminen. Peuran Liikenteen vastauksen mukaan se on antanut ohjeen ajopiirturin käytön valvonnasta vasta 28.2.2026, eli lähes kaksi viikkoa tarjousajan päättymisen jälkeen. Vastaukseen oheistetun liitteen mukaan yhtiö on laatinut ajopiirturin käyttöä koskevan ohjeistuksen 20.2.2026 ja kuljettajan muistilistan vasta 5.3.2026.

³ Oikaisuvaatimuksen esittäjä viittaa tältä osin myös viimeaikaisiin uutisiin Peuran Liikenteen toiminnassa riidattomasti havaituista muista epäkohdista, kuten yhtiön kalustossa ilmenneistä vakavista puutteista (**liitteet 4–5**). Utisten mukaan Peuran Liikenteen kuljettaja sai mukaan 18.3.2026 sakkomääräyksen, kun muun ohella koululaiskuljetuksiin käytettyä autoa ei ollut merkitty liikennekäyttöön. Lisäksi Peuran Liikenne oli vielä ainakin tammikuussa 2026 pitänyt liikennekäytössä autoa, joka oli hylätty katsastuksessa jo 26.11.2025. Hylkäyksen aiheuttivat seisontajarrun dynamometritesti, liian kulunut jarrulevy, alustan useat ruosteauriot ja raidetangon pään välyksellisyys.

⁴ Oikaisuvaatimuksen esittäjälle on toimitettu Peuran Liikenteen tarjouksen liitteenä dokumentti ”*Liitteet täsmennykseen_salassa pidettävät huomiotu.pdf*”. Suurin osa vastauksen liitteistä on kuitenkin jätetty toimittamatta Peuran Liikenteen väitetyistä liikesalaisuuksista johtuen. Oikaisuvaatimuksen esittäjä ei ole näin ollen kyennyt tätä oikaisuvaatimusta laadittaessa arvioimaan, onko kaikkiin tarkastuskertomuksessa yksilöityihin korjaustoimenpiteisiin tosiasiaa ryhdytty ja jos on, milloin niihin on ryhdytty ja mikä on niiden merkitys käsillä olevalle oikaisuvaatimukselle.

- Peuran Liikenteen vastauksen mukaan yhtiö on niin ikään 24.2.2026 päättänyt järjestää kaikille kuljettajille pakollisen lisäkoulutuksen, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa toimintatapoja, vahvistaa kuljettajien osaamista ja liikenneturvallisuutta sekä varmistaa lainsäädännön noudattaminen ajopiirtureiden käytössä. Koulutuksen on vastauksen mukaan ollut määrä toteutua vasta 14.3.2026, eli lähes kuukausi tarjousajan päättymisen jälkeen.

Hankintasäännösten ja vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tarjoaja vastaa tarjouksensa tarjouspyynnön mukaisuudesta. Tarjoajan soveltuvuutta koskevien vaatimusten on täyttyvä tarjouksen jättöhetkellä. Mikäli tarjous ei tarjoushetkellä vastaa tarjouspyynnön vaatimuksia, hankintayksiköllä on tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi velvollisuus hylätä tällainen tarjous. Hankintayksiköllä ei ole tältä osin harkintavaltaa.

Hankintayksikkö voi hankintalain 74 §:n 2 momentin nojalla rajoitetusti pyytää tarjoajaa selventämään tai täydentämään tarjoustaan tarjousajan päätyttyä. Tarjousten täsmentäminen ja täydentäminen on sallittua ainoastaan silloin kun kysymys on tarjouksen epäolennaisesta puutteesta, ristiriidasta taikka virheestä. Sallittua ei sen sijaan ole pyytää täsmennyksiä, korjauksia tai täydennyksiä siten, että menettelyllä on olennainen vaikutus tarjoajan asemaan. Hankintayksikkö ei voi esimerkiksi pyytää tarjoajaa toimittamaan asiakirjoja, joilla on vaikutusta tarjousten vertailuun tai tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuuden arviointiin.⁵ Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan täsmennyspyynnöllä ei voida korjata tilannetta, jossa tarjoaja ei tarjouksen jättöhetkellä ole täyttänyt tarjouspyynnössä asetettuja soveltuvuusvaatimuksia.⁶ Unionin tuomioistuimen ratkaisun C-336/12 *Manova A/S* mukaan täydentämismahdollisuuden antaminen on hankintalainsäädännön mukaista ainoastaan silloin, kun täsmentämispyyntö koskee seikkoja tai tietoja, joiden voidaan objektiivisesti todeta olevan peräisin *ajalta ennen* osallistumishakemusten määräajan päättymistä. Tällöin täsmentämismahdollisuuden antamisella ei anneta ehdokkaille mahdollisuutta parantaa soveltuvuustasoaan, vaan ainoastaan toimittaa jälkikäteen selvitys tilanteesta, joka on ollut vallitseva jo ennen osallistumishakemusten jättöajan päättymistä.⁷

Edellä kuvattujen seikkojen perusteella on selvää, että Peuran Liikenne ei ole ensinnäkään tarjouksen jättöhetkellä täyttänyt tarjouspyynnössä asetettuja yleisiä soveltuvuusvaatimuksia työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimusten noudattamisesta.

Toisekseen hankintayksikön sallima menettely, jossa Peuran Liikenne on saanut tarjousajan jälkeen toimittaa edellä kuvatut selvitykset, ei ole ollut hankintalain 74 §:n 2 momentissa tarkoitettua tarjouksen sallittua täsmentämistä. Kysymys on sen sijaan ollut hankintalainsäädännön nimenomaisesti kieltämästä tarjouksen jälkikäteisestä parantamisesta, jolla on pyritty korjaamaan tarjouksen olennainen puute – tarjoajan soveltuvuusvaatimusten täyttymättä jääminen – tarjousajan päättymisen jälkeen. Peuran Liikenteen esittämät korjaustoimenpiteet ovat lisäksi merkittävältä osin kohdistuneet tarjouksen jättämisen jälkeiseen aikaan. Tällainen menettely loukkaa tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta, sillä se on asettanut Peuran Liikenteen perusteettomasti edullisempaan asemaan suhteessa muihin tarjoajiin, jotka ovat jo tarjouksen jättöhetkellä täyttäneet kaikki tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

⁵ Lain esitöissä nimenomaisesti todetaan, että soveltuvuuteen liittyvien asiakirjojen täydentämiseen ja täsmentämiseen sovelletaan samoja periaatteita kuin tarjouksiin. Siten tarjoajien ei ole sallittua tehdä olennaisia muutoksia toimittamiinsa tietoihin ja asiakirjoihin. Ks. HE 108/2016 vp, kohdan 74 § yksityiskohtaiset perustelut.

⁶ Ks. esim. KHO:2015:64, MAO:431/2023, MAO:314/20, MAO:157/21 ja MAO:509/16.

⁷ C-336/112 *Manova A/S*, ECLI:EU:C:2013:647, kohdat 37–42.

Hankintayksikkö on näin ollen menetellyt virheellisesti katsoessaan, että Peuran Liikenne täyttää tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset, sekä salliessaan Peuran Liikenteen täsmentää tarjoustaan edellä kuvatulla tavalla. Peuran Liikenteen tarjous olisi tullut hylätä ja Peuran Liikenne sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle.

5.1.2 Peuran Liikenteen luottoluokitus ei ole vertailukelpoinen muiden tarjoajien kanssa, ja hankintayksikön menettely asettaa tarjoajat keskenään epätasa-arvoiseen asemaan

Tarjouspyynnössä on edellytetty muun ohella yleisenä soveltuvuusvaatimuksena, että tarjoajalla tulee olla hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä taloudellinen tilanne ja rahoitusasema hankinnan toteuttamiseksi. Tarjouspyynnössä on edelleen edellytetty, että tarjoajan luottokelpoisuusluokituksen tulee olla Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa tai muun tunnetun luottoluokituslaitoksen (kuten Bisnode Finland Oy:n) luottokelpoisuusraportin mukaan vähintään tasolla A. Luottoluokitusta koskeva selvitys on tullut liittää tarjoukseen.

Peuran Liikenne on toimittanut tarjouksensa yhteydessä Suomen Asiakastieto Oy:stä (jäljempänä ”**Suomen Asiakastieto**”) 4.2.2026 tulostetun otteen, jonka mukaan yrityksen luottoluokitukseksi on arvioitu AA – Hyvä. Oteesta käy kuitenkin ilmi, että yrityksen luottoluokitus on laskettu kokonaan ilman tilinpäätöstietoja. Oteen mukaan yritykseen liittyy pieni maksuhäiriön riski seuraavien 12 kuukauden aikana. Myös Peuran Liikenteen aiemmat luottoluokitukset on arvioitu ilman tilinpäätöstietoja. Oteesta ei ilmene, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet yrityksen luottoluokituksen arviointiin tilanteessa, jossa luokitus ei ole perustunut miltään osin yhtiön tilinpäätöstietoihin.

Tarjouspyynnössä asetetun soveltuvuusvaatimuksen nimenomaisena tarkoituksena on varmistaa, että tarjoajalla on hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä taloudellinen tilanne ja rahoitusasema hankinnan toteuttamiseksi. Luottoluokitusraportti, joka ei miltään osin perustu tarjoajan tilinpäätöstietoihin, ei kuvasta – eikä voi edes teoriassa kuvastaa – tarjoajan todellista taloudellista tilannetta tai rahoitusasemaa tarjouspyynnössä tarkoitettulla tavalla. Tarjoajan taloudellisen tilanteen ja rahoitusaseman kattava, luotettava ja objektiivinen arviointi edellyttää väistämättä ajantasaisten tulos- ja tasetietojen analysointia, ja nämä tiedot ovat todennettavissa yksinomaan tilinpäätöksestä. Peuran Liikenne ei ole oikaisuvaatimuksen esittäjän tietojen mukaan myöskään omatoimisesti toimittanut hankintayksikölle tilinpäätöstietojaan taloudellisen tilanteensa arvioimiseksi eikä selvittänyt, mihin sen saama luottoluokitus tilinpäätöstietojen puuttuessa ylipäänsä perustuu.⁸

Hankintalain 3 §:n mukaan lain keskeisenä periaatteena on, että hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Tarjoajien tasapuolinen kohtelu edellyttää, että hyväksytyt tarjoukset ovat hankinta-asiakirjoissa asetettujen ehtojen, kriteerien, kuvausten ja vaatimusten mukaisia.⁹ Kansallisessa oikeuskäytännössä on todettu, että tarjoajien tasapuolinen kohtelu voi toteutua ainoastaan, mikäli tarjoukset ovat keskenään yhteismitallisia ja vertailukelpoisia. Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi hankintayksikkö on tämän vuoksi velvollinen sulkemaan tarjouskilpailusta tarjouspyyntöä vastaamattoman tarjouksen, mikäli tarjouksen tarjouspyynnön vastaisuus vaarantaa tarjoajien tasapuolisen kohtelun tarjousten vertailussa.¹⁰ Tarjouspyyntöä vastaamattoman tarjouksen

⁸ Kommandiittiyhtiöisenä toimijana Peuran Liikenteellä ei ole välttämättä velvollisuutta ilmoittaa tilinpäätöstään Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) ylläpitämään julkiseen kaupparekisteriin. Kommandiittiyhtiö on kuitenkin kirjanpitolain 1 luvun 1 §:n mukaisesti kirjanpitovelvollinen oikeushenkilö ja sillä on avoimista yhtiöistä ja kommandiittiyhtiöistä annetun lain 9 luvun 1 §:n mukaan tilinpäätöksen laatimisvelvollisuus.

⁹ HE 108/2016 vp, kohdan 74 § yksityiskohtaiset perustelut.

¹⁰ Ks. esim. KHO 29.1.2010 (taltio 173) ja MAO:54/20.

hyväksyminen merkitsee syrjivää kohtelua paitsi muiden tarjouskilpailuun osallistuneiden tarjoajien osalta myös niiden mahdollisten tarjoajien osalta, jotka ovat luottaneet siihen, että hankintayksikkö noudattaa tarjouspyynnön ehtoja, ja jättäytyneet tällä perusteella tarjouskilpailun ulkopuolelle.¹¹

Hankintayksikön menettely ei tältä osin täytä edellä kuvattuja lain peruseriaatteita, sillä se asettaa tarjoajat keskenään selvästi eriarvoiseen ja epätasapuoliseen asemaan. Osakeyhtiömuotoisten toimijoiden, kuten Härmän Liikenteen, luottoluokitusraportit perustuvat automaattisesti viimeksi rekisteröidyn tilinpäätöksen mukaisiin tietoihin ja antavat näin ollen kattavan, luotettavan ja objektiivisen kuvan yhtiön todellisesta taloudellisesta tilasta. Hankintayksikkö ei voi arvioida tarjoajien soveltuvuutta eri kriteerein niiden yhtiömuodosta riippuen, vaan tässä tapauksessa hankintayksikön olisi tullut vähintäänkin pyytää Peuran Liikenteeltä lisäselvitystä – kuten viimeisin tilinpäätös – yhtiön taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa koskevan arvioinnin tueksi ja tarjousten vertailukelpoisuuden varmistamiseksi. Peuran Liikenne on vuonna 1987 perustettu yritys, joten kysymys ei ole myöskään siitä, etteikö tilinpäätöksiä olisi ollut tarjouksen jättämishetkellä yhtiön saatavilla.

Huomionarvoista on lisäksi, että tarjouspyynnössä ei ole ylipäänsä mahdollistettu tilinpäätöstietoihin perustumattoman luottoluokitusraportin toimittamista. Tarjouspyynnössä edellytetyn luottoluokituksen tarkoituksena on osoittaa tarjoajan riittävä taloudellinen tilanne ja rahoitusasema, mikä puolestaan edellyttää luokituksen perustamista todennettavissa oleviin taloudellisiin tietoihin. Tältä osin Peuran Liikenteen tarjous on tarjouspyynnön vastainen. Mikäli tarjoajien sallittaisiin toimittaa luottoluokitusraportteja ilman tilinpäätöstietoja, menettely käytännössä mahdollistaisi tarjoajan todellisen taloudellisen tilanteen keinotekoisien kätkemisen ja tekisi tarjouspyynnössä asetetun soveltuvuusvaatimuksen merkityksettömäksi.

Oikaisuvaatimuksen esittäjän näkemyksen mukaan hankintayksikkö on näin ollen menetellyt virheellisesti, kun se on katsonut Peuran Liikenteen toimittaman luottoluokitusraportin täyttävän tarjouspyynnössä kuvatut soveltuvuusvaatimukset.

5.2 Peuran Liikenne olisi tullut poissulkea tarjouskilpailusta hankintalain 81 §:n nojalla

Hankintalain 81 §:ssä säädetään harkinnanvaraisista poissulkemisperusteista, joiden nojalla hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan. Harkinnanvaraisena poissulkemisperusteena mainitaan muun ohella tilanne, jossa tarjoaja on ammattitoiminnassaan syyllistynyt sen luotettavuuden kyseenalaistavaan vakavaan virheeseen, jonka hankintayksikkö voi näyttää toteen.

Kuten edellä kappaleessa 5.1.1 on kuvattu, Peuran Liikenteen toiminnassa on viimeksi 30.10.2025 tehdyllä työsuojelutarkastuksella todettu lukuisia epäkohtia ja puutteita, joita ei voida pitää merkitykseltään tai vaikutuksiltaan vähäisinä. Tarkastuskertomuksessa kuvatut puutteet ja epäkohdat ovat sisällöltään riidattomat. Toisin kuin Peuran Liikenne on Alavuden kaupungille 7.3.2026 toimittamassaan vastauksessa väittänyt, havaituissa epäkohdissa ei ole ollut kysymys vähäisistä, yksittäisistä tai teknisluontoisista huomautuksista, vaan systemaattisista, vakavista ja toistuvista puutteista muun ohella aivan keskeisimpien työnantajavelvoitteiden ja ajopiirturitietojen täyttämässä. Erityisen merkityksellistä on, että Peuran Liikenne on riidattomasti ollut Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksen kohteena myös vuosina 2021 ja 2014 (liitteet 2–3), jolloin tehdyt havainnot ovat olleet suurilta osin sisällöllisesti tuoreinta tarkastuskertomusta vastaavia. Peuran Liikenne on siten toistuvasti ja johdonmukaisesti osoittanut piittaamattomuutta havaittujen epäkohtien korjaamisessa ja käytännössä jatkanut toimintaansa, joka on jo useaan otteeseen todettu soveltuvan

¹¹ KHO 19.3.2010 taltio 568.

lainsäädännön vastaiseksi. Tällainen toimija ei ole soveltuva toimimaan henkilökuljetuksen – ja aivan erityisesti lakisääteisten koulukuljetusten – toimialalla, jolla turvallisuuteen ja vaatimustenmukaisuuteen liittyvät näkökohdat ovat erityisen keskeisessä asemassa. Hankinnan luonne huomioon ottaen hankintayksiköllä on korostunut velvollisuus varmistua palveluntarjoajien luotettavuudesta.

Unionin tuomioistuimen ratkaisussa asiassa C-465/11 *Forposta ja ABC Direct Contact* on katsottu, että virhe ammattitoiminnassa kattaa kaikenlaisen virheellisen menettelyn, joka vaikuttaa kyseisen toimijan ammatilliseen luotettavuuteen, ja että hankintayksiköt voivat todeta virheen ammattitoiminnassa millä tahansa perusteltavissa olevalla keinolla.¹² Ratkaisun mukaan vakavan virheen käsite on ymmärrettävä siten, että se viittaa tavallisesti taloudellisen toimijan menettelyyn, joka ilmentää tietyn vakavuusasteen tuottamusta tai huolimattomuutta.

Kansallisessa oikeuskäytännössä markkinaoikeus on arvioinut harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden käsillä oloa muun ohella palveluasumista koskeneissa tapauksissa MAO:542/20 ja MAO:179/21. Markkinaoikeus on todennut, että kyseisissä tapauksissa hankintayksiköillä oli ollut hankintojen luonne huomioon ottaen *korostunut tarve varmistua valittavien palveluntarjoajien luotettavuudesta*. Kummassakin ratkaisussa hankinta oli liittynyt samaan toimintaan, jota valittajista tehdyt tarkastushavainnot olivat koskeneet. Markkinaoikeus totesi molemmissa tapauksissa valittajien toiminnassa havaittujen puutteiden ja epäkohtien heikentäneen tarjoajien luotettavuutta siinä määrin, että kyse oli hankintalain 81 §:ssä tarkoitetusta vakavasta virheestä ammattitoiminnassa.

Vastaavasti hankintalain esitöissä ja oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että toistuvat vähäisetkin sääntöjenvastaisuudet voivat kyseenalaistaa toimittajan luotettavuuden sillä tavoin, että tarjoaja on suljettava pois tarjouskilpailusta.¹³

Hankintalain 81 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu vakava virhe ammattitoiminnassa ei edellytä lainvoimaista tuomiota tai hallintopäätöstä, vaan riittävää on, että hankintayksikkö voi osoittaa luotettavuuden kyseenalaistavan menettelyn asianmukaisin keinoin. Käsillä olevassa tapauksessa aluehallintoviraston tarkastuskertomukset muodostavat tällaisen riittävän näytön.

Huomionarvoista on, että Peuran Liikenne ei ole myöskään välittömästi viimeisimmän tarkastuksen jälkeen tai edes tarkastuskertomuksen saamisen jälkeenkään pyrkinyt korjaamaan epäkohtia, vaan on edellä kappaleessa 5.1.1 kuvatusti viivytellyt epäkohtien korjaamisessa. Kuten kappaleesta 5.1.1 ilmenee, Peuran Liikenne ei ole kyennyt myöskään esittämään riittävää näyttöä luotettavuudestaan.

Oikaisuvaatimuksen esittäjän näkemyksen mukaan hankintayksikkö on siten menetellyt virheellisesti, kun se ei ole poissulkenut Peuran Liikennettä tarjouskilpailusta harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden nojalla. Vaikka harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden soveltaminen on lähtökohtaisesti hankintayksikön harkinnassa, hankintayksikön on käytettävä harkintavaltaansa hankintalain 3 §:n mukaisesti tasapuolisesti, syrjimättömästi ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Käsillä olevassa tapauksessa edellä esitetyt seikat huomioon ottaen hankintayksikön olisi tullut päätyä Peuran Liikenteen poissulkemiseen.

¹² C-465/11 *Forposta ja ABC Direct Contact*, ECLI:EU:C:2012:801, kohdat 27–28.

¹³ HE 108/2016 vp, kohdan 81 § yksityiskohtaiset perustelut. Oikeuskirjallisuudesta ks. esim. Eskola, S., Kiviniemi, E., Krakau, T. & Ruohoniemi, E. (2017). *Julkiset hankinnat*. Alma Talent, Helsinki, s. 417 ja Pekkala, E., Pohjonen, M., Huikko, K. ja Ukkola, M. (2019). *Hankintojen kilpailuttaminen ja sopimusehdot*. Tietosanoma, Helsinki, s. 392.

5.3 Peuran Liikenteen tarjous on tarjouspyynnön vastainen

Kohteita 32–38 koskeissa hankintapäätöksissä on todettu seuraavaa: ”[t]arjosten tarjouspyynnön mukaisuuden arvioinnissa työryhmä totesi, että Peuran Liikenne Ky on jättänyt yhdistelmätarjouksen sekä tarjouksia yksittäisistä reiteistä. Peuran Liikenne Ky:n yhdistelmätarjous ei ole tarjouspyynnön mukainen, koska tarjoaja ei ole tarjonnut erillistä hintaa kaikista reiteistä, joiden tuli sisältyä yhdistelmätarjoukseen (kohteet 39–41 puuttuivat). Näin ollen Peuran Liikenne Ky:n yhdistelmätarjous hylättiin. Peuran Liikenne Ky:n kohdekohtaiset tarjoukset otetaan vertailuun mukaan. Muiden tarjoajien tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaiset.” Hankintayksikkö on siten itsekin nimenomaisesti todennut, että Peuran Liikenteen yhdistelmätarjous ei ole ollut tarjouspyynnön mukainen ja että tarjoaja ei ole jättänyt tarjousta kaikista yhdistelmätarjoukseen sisällytettävistä kohteista. Tästä huolimatta hankintayksikkö on virheellisesti hyväksynyt Peuran Liikenteen kohdekohtaiset tarjoukset vertailuun.¹⁴

Hankinta-asiakirjojen mukaan tarjoajan on tullut tarjouksessaan ilmoittaa, jättääkö se yhdistelmätarjouksen vai ei. Mikäli tarjoaja jättää yhdistelmätarjouksen Kuortaneen kunnan oppilaskuljetusten kohteita 32–41 koskien, tarjoajan on tullut antaa yhdistelmätarjoukselle erillinen hinta. Hankinta-asiakirjojen mukaan yhdistelmätarjouksen tarjoushintaa vertaillaan kohdekohtaisiin tarjouksiin ajokilometreillä painotettuna yhteenlaskettuna päivähintana. Yhdistelmätarjous ja kohdekohtaiset tarjoukset muodostavat siten hankinta-asiakirjojen mukaan toisiinsa erottamattomasti kytkeytyvän kokonaisuuden.

Hankinta-asiakirjoissa on lisäksi nimenomaisesti edellytetty, että mikäli tarjoaja tekee yhdistelmätarjouksen, tarjoajan on tehtävä oma erillinen tarjous jokaiseen kohteeseen, joka sisältyy yhdistelmätarjoukseen. Mikäli yhdistelmätarjous ei tule sellaisenaan valituksi, tarjouksen tekijällä on velvollisuus hoitaa ne yhdistelmätarjouksessa mukana olevat kohteet, jotka mahdollisesti tulevat valituksi omina erillisinä kohteina. Tarjouspyynnön sanamuoto on tältä osin yksiselitteinen: yhdistelmätarjouksen jättäminen edellyttää ehdottomasti erillisen tarjouksen jättämistä kaikista yhdistelmätarjoukseen kuuluvista kohteista.

Peuran Liikenteen tarjous on edellä kuvatuin perustein tarjouspyynnön vastainen. Peuran Liikenne on jättänyt yhdistelmätarjouksen kohteista 32–38, mutta ei ole jättänyt lainkaan tarjousta kohteista 39–41, joiden olisi tullut sisältyä yhdistelmätarjoukseen. Peuran Liikenne ei ole siten täyttänyt tarjouspyynnössä asetettua ehdotonta edellytystä erillisen tarjouksen jättämisestä kaikista yhdistelmätarjoukseen sisältyvistä kohteista (kohteet 32–41). Koska yhdistelmätarjous ja kohdekohtaiset tarjoukset muodostavat tarjouspyynnön mukaan yhtenäisen kokonaisuuden, Peuran Liikenteen tarjouksen tarjouspyynnön vastaisuus ei rajoitu ainoastaan yhdistelmätarjoukseen, vaan ulottuu myös kohdekohtaisiin tarjouksiin. Hankintayksikön olisi tullut hylätä Peuran Liikenteen tarjous kokonaisuudessaan tarjouspyynnön vastaisena.

Hankintayksikkö on menetellyt virheellisesti hyväksyessään Peuran Liikenteen kohdekohtaiset tarjoukset vertailuun tilanteessa, jossa tarjoajan yhdistelmätarjous on hylätty nimenomaan siitä syystä, ettei tarjoaja ole jättänyt tarjousta kaikista yhdistelmätarjoukseen kuuluvista kohteista.

5.4 Hankintayksikkö on arvioinut voittaneen tarjoajan liikesalaisuuksia virheellisesti ja loukannut oikaisuvaatimuksen esittäjän tiedonsaantioikeutta

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevien reittien vähimmäisvaatimuksia on kuvattu tarkemmin muun muassa hankinta-asiakirjoihin sisältyvässä koulukuljetuskilpailutuksia koskevassa liitteessä. Liitteen mukaan tarjoajan on täytettävä hankinta-asiakirjoissa esitetyt toiminnalliset ja laadulliset vähimmäisvaatimukset, joihin lukeutuvat muun ohella kaikkiin ajoneuvoluokkiin liittyvät yleiset

¹⁴ Tältä osin oikaisuvaatimuksen tekijä viittaa myös tarjosten käsittelyä koskevaan päätökseen Sivla 01.04.2026 § 35 140/08.01.01.00/2026.

vähimmäisvaatimukset. Tarjoajan on lisäksi ilmoitettava erillisellä kalustoluettelolla kohdekohtaisesti kohteen palvelun suorittamisessa käyttämänsä ajoneuvot sekä nykyisin käytössä olevasta että mahdollisesti hankittavasta kalustosta. Kalustoluettelo on tullut toimittaa jokaisen tarjotun kohteen osalta.

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevien kohteiden osalta liitteessä on muun ohella edellytetty, että kohteeseen tarjottavan ajoneuvon on täytettävä liikennöinnissä vaadittava kapasiteettitarve kohteeseen annetun enimmäismatkustajamäärän mukaisesti. Kapasiteettitarvetta on arvioitu liitteessä reittikohtaisesti.

Oikaisuvaatimuksen esittäjä on 7.4.2026 toimittanut hankintayksikölle yksilöidyn tietopyynnön voittaneen tarjoajan tarjoukseen liittyen. Hankintayksikkö¹⁵ on 10.4.2026 toimittamassaan vastauksessa kieltäytynyt toimittamasta oikaisuvaatimuksen esittäjälle muun muassa Peuran Liikenteen verovelkatodistusta ja kalustoluetteloa vedoten siihen, että *"Peuran Liikenne Ky:n (0678621-9) verovelkatodistus ja kalustoluettelo eivät ole julkisesti tunnettuja, niiden sisältämä tieto on yhtiölle taloudellisesti merkityksellistä, ja niiden paljastuminen voisi heikentää yhtiön kilpailuasemaa. Em. asiakirjat sisältävät tietoa yhtiön operatiivisesta kyvykkyydestä ja kilpailuedusta."*

Oikaisuvaatimuksen esittäjä toteaa ensinnäkin, että verovelkatodistus ei voi olla julkisuuslain 6 luvun 24 §:n 20 kohdassa tarkoitettu tarjoajan liikesalaisuus. Verovelkatiedot ovat julkisesti saatavilla Verohallinnon ylläpitämästä verovelkarekisteristä, joka on kaikille avoin palvelu. Verovelkarekisteristä kuka tahansa voi tarkastaa yrityksen tai elinkeinonharjoittajan mahdolliset verovelat sekä laiminlyönnit oma-aloitteisten verojen ilmoittamisessa.¹⁶ Hankintayksikön esittämälle verovelkatodistuksen salaamiselle ei siten ole oikeudellista perustetta.

Toisekseen kalustoluettelon toimittaminen on ollut yksi oikaisuvaatimuksen kohteena olevan hankinnan ehdottomista vähimmäisvaatimuksista. Kalustoluettelon nimenomaisena tarkoituksena on varmistaa, että tarjoajalla on tarvittava operatiivinen kyvykyys, eli tarjouspyynnön ehtojen mukainen kalusto, hankinnan toteuttamiseksi. Hankintayksikön hankinta-asiakirjoihin oheistama kalustoluettelo on edellyttänyt seuraavien tietojen yksilöintiä:

- hankintakohteen numero ja nimi;
- ajoneuvon rekisteritunnus (mikäli ajoneuvo ei ole vielä rekisterissä, merkitään UUSI);
- ajoneuvon merkki ja malli;
- ajoneuvon rekisteröintivuosi ja -kuukausi;
- käyttövoima ja moottorin päästönormi min. EURO 6;
- polttoaine (esim. uusiutuva diesel).

Oikaisuvaatimuksen esittäjän käsityksen mukaan kalustoluettelossa edellytetyt tiedot perustuvat olennaisilta osin Traficomien ylläpitämästä ajoneuvorekisteristä julkisesti saatavilla oleviin tietoihin. Vaadituissa tiedoissa ei siten voi olla kysymys Peuran Liikenteen liikesalaisuuksista. Oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa hankintaa koskevat kalustoluettelot olisi näin ollen tulleet toimittaa oikaisuvaatimuksen esittäjän nähtäville. Kalustoluettelot ovat olennainen osa voittaneen tarjoajan tarjousta, ja niiden vaatimustenmukaisuuden arvioiminen on välttämätöntä

¹⁵ Hankintayksikön vastauksen on laatinut Novice Oy:n konsultti Antti Savola.

¹⁶ Ks. tarkemmin: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/maksaminen/maksuvaikeudet/verovelkarekisteri/>.

oikaisuvaatimuksen esittäjän oikeussuojan toteutumisen kannalta. Oikaisuvaatimuksen esittäjällä on siten asianosaisena oikeus saada kalustoluettelot nähtävilleen.

Oikaisuvaatimuksen esittäjä toteaa lisäksi, että hankintayksikön menettely on ristiriidassa vakiintuneen oikeuskäytännön kanssa.¹⁷ Hankintayksikön on annettava asianosaiselle riittävät tiedot hankintamenettelystä ja voittaneen tarjoajan tarjouksesta, jotta asianosainen voi tehokkaasti käyttää oikeussuojakeinojaan. Liikesalaisuuden käsitettä ei voida tulkita niin laajasti, että se käytännössä estää asianosaisen oikeussuojan toteutumisen. Hankintayksikön velvollisuutena on punnita liikesalaisuuden suojaa ja asianosaisen tiedonsaantioikeutta tapauskohtaisesti. Käsillä olevassa tapauksessa asianosaisen tiedonsaantioikeus on asetettava etusijalle, sillä kalustoluettelossa edellytetyt tiedot ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niiden luovuttaminen asianosaiselle voi aiheuttaa Peuran Liikenteelle sellaista vahinkoa, joka oikeuttaisi tietojen salaamisen.

Hankintayksikkö on näin ollen menetellyt virheellisesti, kun se ei ole toimittanut Peuran Liikenteen kalustoluetteloita ja verovelkatodistusta oikaisuvaatimuksen esittäjän nähtäville.

5.5 Hankintayksikkö ei ole osoittanut, että arvonta olisi suoritettu hankintalain edellyttämällä tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla

Oikaisuvaatimuksen esittäjä ja Peuran Liikenne ovat jättäneet kohteesta 32 Löyä – Yhteiskoulu - Alvarin koulu samanhintaiset tarjoukset, kumpikin tarjoushinnaltaan 4,69 euroa. Koska tarjousten valintaperusteena on ollut halvin hinta, samanhintaisten tarjousten välinen ratkaisu on jäänyt yksinomaan hankintayksikön suorittaman arvonnassa. Hankintayksikkö on arponut voittavaksi tarjoajaksi Peuran Liikenteen. Arvonnassa merkitys on käsillä olevassa tapauksessa korostunut, sillä se on ollut ainoa tarjousten paremmuuden ratkaiseva tekijä.

Oikaisuvaatimuksen esittäjä toteaa, että Peuran Liikenteen tarjousta rasittavat edellä kappaleissa 5.1–5.3 kuvatut useat itsenäiset perusteet, joiden nojalla Peuran Liikenteen tarjousta ei olisi tullut ylipäänsä hyväksyä tarjousvertailuun. Näin ollen arvontaan ei olisi pitänyt olla tarvetta. Oikaisuvaatimuksen esittäjä katsoo kuitenkin tarpeelliseksi ottaa selvyyden vuoksi kantaa myös arvontamenettelyssä ilmenneisiin itsenäisiin virheisiin, jotka muodostavat erillisen perusteen hankintapäätöksen kumoamiselle kohteen 32 osalta.

Hankintayksikön itsensä käyttämä konsultti Antti Savola on 10.4.2026 päivätyssä sähköpostissaan nimenomaisesti huomauttanut hankintayksikköä siitä, että hankintayksikön *”tulee lisäksi toimittaa suorittamaanne arvontaan liittyvä asiakirja/todennus tms.”*. Jo tämä hankintayksikön oman konsultin esittämä huomautus osoittaa, että arvonnassa asianmukainen dokumentointi on ollut tarpeellista ja odotettavissa olevaa. Hankintayksikkö on kuitenkin vastauksessaan oikaisuvaatimuksen esittäjälle 15.4.2026 todennut, että *”[-] arvonta suoritettiin sivistyslautakunnan kokouksessa ja siitä on kirjaus pöytäkirjan päätöksessä (1.4.2026 § 36). Koska se sisältyi kokouksen kulkuun, siitä ei ole tehty erillistä muistiota tms”*. Kyseisen päätöksen ainoa maininta arvonnasta on seuraava: *”[k]oska esityslistan lähettämisen jälkeen selvisi, että tähän kohteeseen oli jätetty kaksi samanhintaista tarjousta mitä ei ollut arvottu, tuli näiden tarjousten (Härmän Liikenne Oy, 4,69 € ja Peuran Liikenne Ky, 4,69 €) kesken suorittaa arvonta. Arvonta suoritettiin lippuarvontana. Arvonnassa voitti Peuran Liikenne Ky.”* Pöytäkirjamerkinnästä ei ilmene, kuka arvonnassa on suorittanut, ketkä ovat olleet läsnä arvontatilanteessa, miten lippuarvonta on käytännössä toteutettu, miten arvonnassa puolueettomuus on varmistettu eikä sitä, onko tarjoajille varattu mahdollisuus olla läsnä arvonnassa.

¹⁷ Ks. esim. KHO 16.5.2013, taltio 1714 ja KHO 15.3.2016, taltio 908.

Hankintalain 3 §:n mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Avoimuusperiaate edellyttää, että hankintamenettelyn kaikki vaiheet ovat jälkikäteen objektiivisesti todennettavissa ja arvioitavissa. Tämä koskee erityisesti sellaisia hankintamenettelyn vaiheita, joissa hankintayksikkö käyttää harkintavaltaa tai joissa lopputulos määräytyy sattumanvaraisesti, kuten arvonnassa. Arvonnan luotettavuus ja puolueettomuus voidaan todentaa ainoastaan riittävän dokumentaation perusteella. Käsillä olevassa tapauksessa hankintayksikkö ei ole laatinut arvonnasta minkäänlaista erillistä dokumentaatiota, eikä pöytäkirjamerkintä sisällä riittäviä tietoja arvonnasta, toteuttamistavasta tai puolueettomuuden varmistamisesta. Dokumentaation puuttuessa oikaisuvaatimuksen esittäjällä – eikä muillakaan hankintaan osallistuneilla tarjoajilla tai kolmansilla tahoilla – ole mahdollisuutta jälkikäteen todentaa, onko arvonta suoritettu tasapuolisesti, syrjimättömästi, avoimesti ja puolueettomasti. Hankintayksikön menettely on siten ristiriidassa hankintalain 3 §:ssä säädettyjen perusperiaatteiden kanssa.

Hankintayksikkö on näin ollen menetellyt virheellisesti, kun se ei ole dokumentoinut kohdetta 32 koskevaa arvontaa siten, että arvonnasta lainmukaisuus olisi jälkikäteen todennettavissa. Todistustaakka arvonnasta asianmukaisesti suorittamisesta on hankintayksiköllä, eikä hankintayksikkö ole esittänyt mitään sellaista selvitystä, jonka perusteella arvonnasta voitaisiin katsoa täyttävän hankintalain 3 §:ssä säädettyä tasapuolisuuden, syrjimättömyyden ja avoimuuden vaatimukset.

6. YHTEENVETO

Edellä esitetyn perusteella oikaisuvaatimuksen esittäjä katsoo, että hankintayksikkö on menetellyt virheellisesti ensinnäkin katsoessaan Peuran Liikenteen täyttävän tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset sekä työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimuksen noudattamisen että taloudellisen tilanteen ja rahoitusaseman osalta.

Peuran Liikenteen tarjous ei ole tarjouksen jättöhetkellä kiistattomasti täyttänyt tarjouspyynnössä asetettuja soveltuvuusvaatimuksia työlainsäädännön mukaisten työehtojen ja työehtosopimusten noudattamisen osalta. Hankintayksikkö on tarjousajan päättymisen jälkeen sallinut Peuran Liikenteen jälkikäteisesti täydentää tarjoustaan tavalla, joka on hankintalainsäädännön nimenomaisen kiellon vastaista. Hankintayksikön sallimassa menettelyssä ei ole ollut kyse tarjouksen jättöhetkellä vallinneiden olosuhteiden jälkikäteisestä todentamisesta, vaan Peuran Liikenteelle on tosiasiallisesti annettu mahdollisuus parantaa soveltuvuuttaan tarjousajan päättymisen jälkeen muiden tarjoajien kustannuksella.

Peuran Liikenteen tarjous ei ole tarjouksen jättöhetkellä täyttänyt myöskään tarjouspyynnössä edellytetyjä vaatimuksia tarjoajan taloudellisen tilanteen ja rahoitusaseman osalta. Peuran Liikenteen toimittama luottoluokitusraportti ei ole perustunut miltään osin yhtiön tilinpäätöstietoihin, eikä se siten kuvasta tarjoajan todellista taloudellista tilannetta tarjouspyynnössä edellytetyllä tavalla. Peuran Liikenteelle ei ole myöskään yksilöity, mihin seikkoihin sen saama luottoluokitus perustuu, eikä se ole toimittanut muutakaan selvitystä sen todellisesta taloudellisesta tilanteesta. Hankintayksikkö on raportin hyväksyessään soveltanut soveltuvuusvaatimuksia eri tavoin eri tarjoajiin ja asettanut tarjoajat siten hankintalainsäädännön vastaisesti keskenään eriarvoiseen asemaan.

Toisekseen hankintayksikkö on menetellyt virheellisesti, kun se ei ole poissulkenut Peuran Liikennettä tarjouskilpailusta hankintalain 81 §:ssä tarkoitetuilla harkinnanvaraisilla poissulkemisperusteilla. Peuran Liikenteeseen on kohdistunut ajallisesti tuore työsuojelutarkastus, josta laadittu tarkastuskertomus osoittaa riidattomasti merkittäviä, toistuvia ja vakavia epäkohtia muun ohella aivan keskeisimpien työnantajavelvoitteiden täyttämässä ja ajopiirturin käytössä. Tarkastus on jatkumoa vuosina 2014 ja 2021 suoritetuille

viranomaistarkastuksille, joissa tehdyt havainnot ovat olleet sisällöllisesti pitkälti tuoreimman tarkastuksen kanssa yhteneväiset. Peuran Liikenne on siten toistuvasti ja johdonmukaisesti osoittanut piittaamattomuutta havaittujen epäkohtien korjaamisessa ja käytännössä jatkanut toimintaansa, joka on jo useaan otteeseen vuosien kuluessa todettu soveltuvan lainsäädännön vastaiseksi. Käsillä olevan hankinnan luonne – lakisääteiset koulukuljetukset – edellyttää korostuneesti palveluntarjoajan luotettavuutta, ja hankintayksikön olisi tullut sulkea Peuran Liikenne pois tarjouskilpailusta sen ammattitoiminnassa ilmenevien, toimijan luotettavuuden olennaisesti kyseenalaistavien vakavien ja toistuvien virheiden vuoksi.

Kolmanneksi Peuran Liikenteen tarjous on ylipäänsä tarjouspyynnön vastainen, sillä tarjouspyynnön yksiselitteisen sanamuodon mukaan yhdistelmätarjouksen jättäneen tarjoajan on tullut jättää erillinen tarjous jokaisesta yhdistelmätarjoukseen sisältyvästä kohteesta 32–41. Peuran Liikenne on jättänyt virheellisesti yhdistelmätarjouksen ainoastaan kohteista 32–38, eikä se ole jättänyt lainkaan tarjouksia kohteista 39–41. Koska yhdistelmätarjous ja kohdekohtaiset tarjoukset muodostavat tarjouspyynnön mukaan toisiinsa erottamattomasti kytkeytyvän kokonaisuuden, Peuran Liikenteen tarjouksen tarjouspyynnön vastaisuus ei rajoitu ainoastaan yhdistelmätarjoukseen, vaan ulottuu myös kohdekohtaisiin tarjouksiin. Hankintayksikön olisi tullut hylätä Peuran Liikenteen tarjous kokonaisuudessaan tarjouspyynnön vastaisena.

Hankintayksikkö on niin ikään menetellyt virheellisesti, kun se ei ole antanut oikaisuvaatimuksen esittäjälle sen oikeussuojakeinojen käyttämiseksi tarpeellisia tietoja voittaneen tarjoajan tarjouksen keskeisestä sisällöstä. Hankintayksikkö on edelleen menetellyt vastoin hankintalain 3 §:n mukaisia peruseriaatteita, kun se ei ole dokumentoinut kohdetta 32 koskevaa arvontaa eikä ole laatinut arvonnasta pöytäkirjaa tai muutakaan asiakirjaa, jonka perusteella arvonnassa tasapuolisuus, syrjimättömyys, avoimuus ja puolueettomuus olisivat jälkikäteen todennettavissa.

Näin ollen oikaisuvaatimuksen esittäjä katsoo, että hankintayksikön tulee poistaa virheelliset päätöksensä, sulkea Peuran Liikenne tarjouskilpailun ulkopuolelle ja ratkaista asia uudelleen.

7. LIIKESALAISUUDET

Tämä oikaisuvaatimus ei sisällä Härmän Liikenteen liikesalaisuuksia.

8. PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 20. päivänä huhtikuuta 2026

HÄRMÄN LIIKENNE OY

Laati:

Asko Lindqvist
asianajaja, Helsinki

Johanna Salo
asianajaja, varatuomari, Espoo

LIITTEET

1. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen laatima tarkastuskertomus 9.12.2025 (2025/17854)
2. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen laatima tarkastuskertomus 21.5.2021 (2021/6253)
3. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen laatima tarkastuskertomus 14.8.2014 (2014/21708)
4. Koululaisia Ähtärissä kuljettaneessa minibussissa oli puute – Poliisi sakotti (Ilkka-Pohjalainen 31.3.2026)
5. Avi löysi kahdeksan puutetta, kaupunki vaati selvitystä – Peuran Liikenne näkee olevansa ajolahdin kohde (Ilkka-Pohjalainen 16.4.2026)